

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

DÜŞÜNCE KURULUŞLARI VE ETKİLERİ
“KONYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ”
- KOSAM -

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Temmuz, 2021
www.kto.org.tr

İçindekiler

1	GİRİŞ	1
2	DÜŞÜNCE KURULUŞU / THINK TANK.....	2
2.1	Think-Tank Nedir?	2
2.2	Think Tankler Nasıl Sınıflandırılabilir?	3
2.3	Düşünce Kuruluşları Neden Önemli?.....	3
3	DÜNYADA DÜŞÜNCE KURULUŞLARI.....	5
4	TÜRKİYE’DE DÜŞÜNCE KURULUŞLARI	6
5	KONYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (KOSAM).....	10
5.1	Mevcut Altyapı	10
5.2	KOSAM Yapılanması	13
5.3	Organizasyon Modeli.....	14
6	KAYNAKLAR	16

1 GİRİŞ

Bu rapor; ilk olarak “Düşünce Kuruluşu” kavramının neler içerdiğini, ortaya çıkış hikâyesini ve hangi ülkelerde etkin rol oynadığını anlatmayı hedeflemektedir. Raporun ikinci hedefi ise; genelde Türkiye, özeldde ise Konya merkezli düşünce kuruluşlarına yönelik bir durum tespiti ve kurulması planlanan yeni düşünce kuruluşu/araştırma merkezi hakkında görüş ortaya koymaktır.

Düşünce Kuruluşları (Think Tank), 20. asrın son yıllarından başlayıp günümüze kadar devam eden süreçte, uluslararası ilişkiler başta olmak üzere devlet politikalarının şekillenme sürecinde etkisini sürekli artıran bir konumda yer almıştır. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri’nde aktif rol alan düşünce kuruluşlarının, sadece ABD değil dünyadaki birçok ülkenin politika şekillendirme süreçlerinde yer buldukları açıkça ortadadır. Diğer bir tabirle bu “**düşünce fabrikaları**”, önümüzdeki dönemde de dünya politikasında ağırlıklarını hissettirmeye devam edeceklerdir

Devletlerin karar alma süreçlerinin etkinliği artırmak, doğru politikalar izlenmesini sağlamak amacıyla, söylemsel olarak bir algı oluşturmak için kurulmuş, özel ve nitelikli çalışma/araştırma merkezleri olarak ifade edilen düşünce kuruluşları, iç politika da toplumun karşılaştığı sorunları tartışma ortamına sokup problemlerin değerlendirilerek doğru ve meşru sonuçlar elde edilmesini amaçlar.

Türkiye’deki think-tank sayısı anlamında son yıllarda olumlu gelişmeler gözlemlenmekte, fakat düşünce kuruluşlarının aktif olduğu ülkeler ile kıyaslandığında gelişmelerin (özellikle niteliksel anlamda) beklenen düzeyde olmadığı açıkça görülmektedir. Böylesi bir tablonun ortaya çıkmasında ekonomik, siyasi, toplumsal ve kültürel etkenlerin büyük rolü vardır.

Türkiye’de düşünce kuruluşlarının öneminin henüz tam kavranmadığı, devlet tarafından yeterli destek bulamadığı, özel sektörün yeterince ekonomik destek sağlayamadığı gerçekleri göz önünde bulundurulursa mevcut durumun nasıl olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Türkiye’de kâğıt üzerinde 50’nin üzerinde think-tank görünmesine rağmen aktif çalışan sayı 20-30 üzerine çıkamamaktadır.

Kâr amacı gütmeyen bu kuruluşların yaygınlaşması ve belli bir kalite oluşturması önemlidir. Ülkemizde de fikri kalite anlayışı güden düşünce kuruluşlarının öneminin artması ve bu tarz merkezlerin yaygınlaşması sevindirici bir haberdur.

2 DÜŞÜNCE KURULUŞU / THINK TANK

2.1 Think-Tank Nedir?

Konunun başında belirtilmesi gereken en önemli husus, think-tank kavramının kat'î çizgilerle tanımlanmış bir yapısı olmadığıdır. Farklı görüşler ile “Think-tank / Düşünce Kuruluşu” kavramın nasıl anlatıldığına bakalım;

- ✓ Think-tank; düşünce kuruluşu anlamına gelmekte olup, yaptıkları araştırmalarla karar alıcıların politikasında etkili olmayı hedefleyen ve aynı zamanda halkı gündemde olan konuya göre bilinçlendirmeyi amaçlayan araştırmacılardan oluşan bir organizasyondur.
- ✓ Düşünce kuruluşları; herhangi bir kâr amacı ve partizanlık anlayışı gütmeyen, araştırma yapmak amacıyla oluşturulan, akademik dünya ile devletlerin veya hükümetlerin politikalarının uygulamaya geçirilmesinde köprü vazifesi gören bağımsız kuruluşlardır.
- ✓ Düşünce kuruluşları; farklı formlarda, sosyal, ekonomik, kültürel, askeri, teknolojik gibi farklı alanlarda araştırmalar yapan, stratejiler, analizler üreten kuruluşlardır.
- ✓ Bir başka kaynakta; kelime anlamı olarak think tank; “araştıran, analizler yapan, yayınlar yayınlayan ve danışmanlık hizmetleri gerçekleştiren sivil toplum kuruluşu” olarak ifade edilmektedir.

Birçok düşünce kuruluşu, hükümetlerce, çıkar gruplarınca veya iş dünyasınca desteklenmekte ve finanse edilmektedir. Bazen de danışmanlık ve araştırmalardan da gelir elde edilmektedir.

“Entelektüel girişimciler” olarak da adlandırabileceğimiz bu düşünce kuruluşları, özgür, bağımsız yapılarıyla; yeni fikirler ve siyasi inisiyatifler yaratma aşamasında, siyasi partilerin baskılarından arınmış kurumlar olarak farklı ve yenilikçi birçok fikir ortaya koyabilmektedirler.

Kimi akademik çevreye göre ise think-tank kavramını “düşünce kuruluşu” olarak isimlendirmek pek açıklayıcı olmamaktadır. Bu tezi savunanlar; akademisyenler ve gazetecilerin de politik veya toplumsal konularda düşünce üretilen raporlama yaptıklarını ve onlara da “think-tank” denmeyeceğini örnek göstermektedirler. “Siyasa (Policy) veya Araştırma Enstitüsü” gibi alternatif isimlendirmeleri çok daha açıklayıcı görmekteler.

Think-tank kısaca “**Araştırma merkezi, düşünce ve nazariye üreten uzmanlar kurulu**” olarak tanımlanabilir. ‘Düşünce kuruluşu’ ya da ‘Araştırma merkezi’ hem akademik camiada hem de pratikte en çok tercih edilen kullanımdır. Doğrusu think-tank yerine kullanılabilecek bir başka terim üzerinde henüz uzlaşmamıştır.

Bir think-tank'i gerçek anlamıyla başarılı kılan, özgür ve yenilikçi fikirler üretebilmek adına bağımsızlık öncelikli olmasıdır. Bu nedenle düşünce kuruluşlarının **bağımsızlığı önemlidir**. Bağımsız düşünce kuruluşları, hükümet kaynaklarının aksine hükümet dışı fonlardan beslenmektedir. Öyle ki bu durum onları hükümet dâhilindeki fonlardan beslenen toplulukların aksine, siyasi baskılardan ve yönlendirmelerden koruyarak, onlara farklı, yenilikçi ve alternatif politikalar üretmeleri konusunda destek sağlar.

2.2 Think Tankler Nasıl Sınıflandırılabilir?

Genel olarak think tankler üç grupta değerlendirilmektedir:

Birinci grup think tankler, *öğrencisiz üniversite* adını da taşıyan ideolojik bir yön aramadan hizmet sunan ve ticari kazancı ve prestiji önceleyen kuruluşlardır. Bu kategoriye; sosyal devlet ilkesine karşı çıkan Brookings Institution, muhafazakâr yönü kuvvetli American Enterprise Institute, liberal politikaları destekleyen Cato Institution, Avrupa'dan Royal Institute of International Affairs (İngiltere), Wissenschaft und Politik (Almanya) gibi kuruluşlar örnek verilebilir. Bu gruptaki kuruluşlar gizli ibaresi olmayan çalışmalarını basmakta ve internetten yayınlamaktadır.

İkinci grupta ise ideolojik yönleri belli olmasına rağmen *kendilerini bağımsız olarak tanımlayan* ve kazançtan çok ortak çıkarları amaçlayan kuruluşlar bulunmaktadır. Tek adam işletmesinden başlayıp gelişen büyüyen kuruluşlara kamuoyu araştırma şirketleri de dâhildir. Bu gruba örnek olarak Heritage Foundation, Institute for Policy Studies, Adam Smith Institute, Öko-Institut, Frankfurt Institut örnek verilebilir.

Üçüncü grupta ise *çıkar amaçlı kuruluşlar* bulunmaktadır. Bu kuruluşlar sendika veya siyasi partilerle organik bağları olan enstitüleri içinde barındırır. Bu türden enstitüler bağlı oldukları organizasyonun politik hedeflerine ulaşması için gerekli yöntem ve söylemi üretirler ve bu işlevleri dolayısıyla ABD'de politik işletmeler olarak anılmakta ve halkla ilişkiler uzmanları ya da lobiciler ile aynı kategoride değerlendirilmektedirler.

2.3 Düşünce Kuruluşları Neden Önemli?

Bazı Batılı ülkelerde düşünce/araştırma kuruluşlarının gerek iç, gerekse dış siyasetin oluşturulmasında geleneksel olarak önemli rolleri bulunmakta. Bugün sadece ABD'deki düşünce kuruluşlarının sayısı binli rakamlarla ifade edilmektedir. Düşünce kuruluşları Batı'nın asırlık danışmanlık geleneğinin kurumsallaşması olarak tanımlanabilir. Bu kuruluşlar belli alanlarda uzmanlaşırlar, ülkenin ana sorunlarında nitelikli uzmanlık ve örgütlenmeyi temin ederler.

Düşünce kuruluşlarını, o ülke için hayati bilgileri ve analizleri üreten, yüksek katma değerli mamul ortaya koyan fabrikalar gibi görmek de mümkündür. Bu bağlamda; gelişmeyi sağlayan diğer bilgi kurumları gibi düşünce kuruluşları da adaletin, kalkınmanın ve ilerlemenin vazgeçilmez aktörleridir. Bir ulus kendi kavramlarını, kendi analizlerini ve yaklaşımlarını geliştirmedeği sürece başka ülkelerin kavram ve analizlerine mahkûm olur. Bu ise fikri bağımlılıktır ki, bağımlılıkların en tehlikesidir.

ABD’deki think tank’lerin dünya çapında güçlü olmasının sebeplerinin başında şunlar sayılmaktadır:

- Fikir, rapor ve belgelerini yönetime ulaştırma konusunda çok az engelle karşılaşmaları,
- Görüş, rapor ve belgeleri hem iç hem de uluslararası kamuoyuna rahat aktarabilmeleri,
- Çok geniş bütçelerinin olmaları.

Özellikle dış politika da çok etkin olan ABD “think tank”leri, ürettikleri fikir ve öngörülerini yaygın hale getirerek meşrulaştırmak, öne çıkartarak hem politika belirleyip hem de yüklü miktarlarda paralar kazanabilmek için çeşitli taktikler oluşturmakta ve değişik kanallarla yönetime ulaşmak için uğraşmaktadır.

Raporlar yayınlaması, dergi ve kitap gibi yayınlar çıkarılması ve proje üretilmesi gibi çalışmalar bu kuruluşların temel uğraş alanlarıdır ve bu yayınlar ABD başkanları, temsilciler meclisi ve senato üyeleri tarafından dikkate alınmaktadır. Yani ABD’nin yönetsel karar alma mekanizmaları için think tankler hayati öneme sahip kuruluşlardır. Bu kuruluşlar yayınların ve önerilerin dışında ayrıca yönetime gelen hükümetler için nitelikli ve yetiştirilmiş eleman da sağlayarak karar alma süreçlerine her şekilde dâhil olmaktadır. Bu anlamda dikkat edilecek olursa ABD’de think tankler devletle (özellikle derin devletle) iç içedir ve iç kamuoyundan uluslararası ilişkilere kadar her noktada, görünen ve görünmeyen tüm devlet kademelerini yönlendirmektedir. Bu yüzden devletin farklı kademelerinden bağışlar ve destekler almaktadırlar. Bütün bunların yanı sıra ABD’deki think tanklerin içerisinde Yahudi etkisi çok yoğundur ve bu etki İsrail’in güvenliği, Ortadoğu’daki planlar, İran’a karşı tavır, Arap Baharına bakış gibi birçok konuda ABD’nin yapacaklarını belirlemektedir.

ABD’deki think tanklerde Yahudi etkisine bazı örnekler vermek mümkündür:

- ! Washington Institute for Near East Policy isimli düşünce kuruluşu 1985 yılında kurulmuş ve İsrail için stratejiler üretmeye başlamıştır. Üyeleri ise çeşitli dönemlerde yönetimde yer almış (Dışişleri eski Bakanı, NATO eski genel sekreteri, ABD Milli Güvenlik Konsey danışmanı vs.) kişilerden oluşmaktadır.

- ! Yine Middle East Forum adlı kuruluş Arap ve Müslümanlara karşı düşmanlıklarıyla tanınmaktadır.
- ! National Review Online, İsrail güvenlik sorunları ile yakından ilgili bir kuruluştur.
- ! American Enterprise Institute ise ABD yönetiminde ciddi söz sahibi olan bir kuruluştur. Bu kuruluşun yöneticilerinden birisi olan Michael Ledeen “*Dünyanın kalan kısmının dalga geçmediğimizi anlaması için neredeyse her on yılda bir ABD’nin Allah’ın belası bir ülkeyi seçip dümdüz etmesi gerekiyor*” diyerek dünya üzerinde yapılan katliamların nedenini çok net ortaya koymaktadır.
- ! Heritage Foundation, R. Reagan dönemindeki Yıldız Savaşları projesi ve İsrail’le stratejik ittifak gibi politikalarının mimarıdır.

Bunun gibi daha birçok sayılabilecek think tankler ABD’nin dünya hegemonyası ve İsrail güvenliği ile Ortadoğu politikalarının belirleyicileri konumundadır.

Diğer ülkelerdekilerden çok daha farklı ve güçlü olan ABD’deki bu think tanklerin dış politika oluşumlarında, yürütülmesinde ve kamuoyunda meşrulaşmasında, tüm dünyada ortaya çıkan karmaşalarda, işgal ve talanda önemli etkileri mevcuttur. Cumhuriyetçi ya da Demokratlardan kim kazanırsa kazansın think tanklerin ABD yönetiminde doğrudan etkileri vardır ve sadece dış politikadaki öncelikleri değişmekte ama ana eksenden vazgeçilmemektedir.

3 DÜNYADA DÜŞÜNCE KURULUŞLARI

Genel olarak ‘Düşünce Kuruluşları’ (Think Tank) 20. yüzyılın başlarında Amerika’da kurulmaya başlanmış ve daha sonra yine aynı yüzyılın ortalarında özellikle Amerika ve Avrupa’da yaygınlaşmaya başlamıştır. **Bu kuruluşların ortaya çıkmasındaki en büyük etken, devletlerin dış politikalarına seçenek ve kaynak sunabilme ihtiyacı olmuştur.** Bilhassa soğuk savaş sürecinde Amerika ve Avrupa’daki kuruluşlar, dış politika ve güvenlik alanlarında düşünce üretmekle kendilerini yükümlü hissetmişlerdir.

“Think Tank” ifadesi ilk olarak Brookings Institution tarafından 1927 yılında kullanılmış ancak popüler anlamda kullanımı 1950’li yılları bulmuştur. ‘Düşünce Kuruluşları’ Amerika’da daha faaldirler ve aktiftirler, diğer bir tabirle ABD’deki kuruluşlar hükümet politikalarında önemli bir yere sahiptir.

Günümüz dünyasında çok sayıda düşünce kuruluşu bulunmaktadır. En fazla düşünce kuruluşu (Think Tank) ABD’de bulunmakta olup sayıları yaklaşık 1.800 civarındadır. 2012 yılı itibarıyla Avrupa Birliği’nde 1.485, Çin’de 425, Hindistan’da 292, İngiltere’de 286, Almanya 194, Fransa’da 176 düşünce kuruluşunun olduğunu görülmektedir.

Düşünce kuruluşu, araştırma kuruluşu vb. olarak ifade edilen bu kurumların aynı bağımsızlık ve nesnellikte oldukları söylenememektedir. Dünyadaki kuruluşlara bakıldığında, durumun ne kadar karmaşık olduğunu görülecektir. James G. McGann tarafından bu kuruluşlar altı kategoriye ayrılmaktadır:

- I. **Siyasi Partilerle Doğrudan İlişkili** (örnek: Almanya’da Hıristiyan Demokrat Birliği’ne bağlı Konrad Adenauer Vakfı),
- II. **Devletle Doğrudan İlişkili** (örnek: Çin Kalkınma Enstitüsü),
- III. **Yarı-Devlet** yani devletten büyük finans desteği alan ama resmi olarak devletin bir parçası olmayanlar (örnek: ABD’de Woodrow Wilson International Center for Scholars),
- IV. **Bağımsız** (örnek: ABD’de Brookings Enstitüsü ve İngiltere’de Chatham House),
- V. **Yarı-bağımsız** yani devletten bağımsız olan fakat kaynaklarının çoğunu belli bir bağışçıdan alanlar (örnek: Belçika’da European Trade Union Institute, AB ve Ticaret Odaları Birliği tarafından finanse edilmektedir),
- VI. **Üniversiteye Bağlı** (Örnek: Stanford Üniversitesine bağlı Hoover Enstitüsü).

4 TÜRKİYE’DE DÜŞÜNCE KURULUŞLARI

Türkiye açısından ‘Düşünce Kuruluşlarının’ işleyişinin Amerika ve Avrupa’daki gibi olmadığı görülmektedir. ‘Düşünce Kuruluşları’, Türkiye’deki yapılanmalarının ilk yıllarında hükümetlerin politika belirleme süreçlerinde yer almamakta idiler. Her ne kadar think-tank sayısı ve niteliği anlamında son yıllarda olumlu gelişmeler gözlemlense de gelişmenin beklenen düzeyde olmadığı bir gerçektir. Türkiye’de kâğıt üzerinde 100’e yakın think-tank görünmesine rağmen fiiliyatta sayının o kadar olmadığı görülecektir. Dolayısıyla Türkiye gibi bölgesel liderliğe soyunan bir ülkenin düşünce/araştırma kuruluşu anlamında çok daha ileri düzeylere gelmiş olması gerekir.

Murat Kirişçi, Türkiye’deki düşünce kuruluşlarından bahsederken ilk temelin 1969 yılında kurulan “Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkez”i ile atıldığını ifade etmektedir. 1974 yılında kurulan “Dış Politika Enstitüsü” bu temeli yükseltmek istemiş ama 90’lara kadar yeni merkezler kurulmamıştır. 90’lı yıllarda konuya ilgi artmış ve Genelkurmay Başkanlığı’ndan sivil toplum örgütlerine kadar farklı kulvarlarda değişik düşünce kuruluşları kurulmaya başlanmıştır. Değişen dünya şartlarının Türkiye’ye yüklemiş olduğu yeni görevler, bu kuruluşların önemini ve sayısını arttırmış, Türkiye’nin AB üyeliği ve bu üyelik için yapılan çalışmalar da think tanklerin Türkiye’de varlığını ve etkisini genişletmesinde yararlı olmuştur.

Son yıllarda Dışişleri Bakanlığı bünyesinde kurulan araştırma merkezleri, bürokrat, akademisyen ve/veya nitelikli, konusunda uzman araştırmacılarla bünyesini kuvvetlendirmiş olan düşünce kuruluşları gibi yapılar, dış politika yapımında kendisinden görüş ve öneri alınan kuruluşlar haline gelmeye başlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, bir zihniyet dönüşümü içerisine girmiş, sürekli dile getirilen “Küresel Köy: Dünya” kavramına uygun bir şekilde çok eksenli dış politika sisteminin desteklenmesi için araştırma merkezlerine, düşünce kuruluşlarına değer verir hale gelmiştir.

Türkiye'nin her anlamda gelişmesiyle ortaya çıkan ve gün geçtikçe nicelik yanında nitelik de kazanan **Türk düşünce kuruluşları Türkiye'nin geleceğinde de büyük rol oynayacaklardır.** Ekonomide, sanayide, tarımda ve gün geçtikçe bilimde kendisini ispatlayan bir Türkiye, yerelden ulusala doğru yol almayı bilen ve yol gösterici özellikleriyle dolu dolu ürünler ortaya koyan düşünce kuruluşları ile 2023 ve ileriki dönemler hedeflerine daha güçlü adımlar ile koşacaktır.

Bu noktada araştırma merkezlerinin önemi bir kez daha gözler önündedir. Bu bağlamda Dışişlerinin izlediği politika ülkemizde nitelikli araştırma merkezlerinin sayısının artmasına neden olmuştur. Araştırma merkezlerinin sayı ile ifade edilmesi doğru olmamakla birlikte nitelikli araştırma merkezlerinin sayısı ülkemiz için önem arz etmektedir. Türkiye’de bulunan önemli düşünce kuruluşları ekteki listede görülebilir.

Listeden de görüleceği üzere Türkiye’deki düşünce kuruluşlarının ekseriyeti 2000 yılı ve üzerinde kurulmuştur. Listedeki isimler, web sayfası aktif ve bilgileri internet ortamında bulunan kuruluşlardan derlenmiştir. Son yıllarda think tank'lere ihtiyacın arttığını gören gerek akademik camia gerekse farklı vakıflar, eksiklik gördükleri sahalarda aktif rol oynamak üzere kendi düşünce kuruluşlarını / araştırma merkezlerini kurmuşlardır.

Niceliksel olarak sayıları hızla artmakla birlikte, ekteki kuruluşlar arasında da olmak üzere birçok araştırma merkezinin faal çalışmadığı, başlangıç aşamasından çok fazla ileriye gidemediği de görülmektedir.

TÜRKİYE'DEKİ DÜŞÜNCE KURULUŞLARI

Sn	Kuruluş Adı	Kısaltması	İl	Kuruluş
1	Actus Sağlık Araştırmaları ve Sosyal Stratejiler Geliştirme Merk.	ACTUS	İstanbul	2009
2	Adaleti Savunanlar Stratejik Araştırmalar Merkezi	ASSAM	İstanbul	
3	Akademik Araştırma Enstitüsü	AAE	Eskişehir	2013
4	Akbank Düşünce Kulübü	ADK	İstanbul	2008
5	Alternatif Politikalar Merkezi	APM	Ankara	2004
6	Anadolu Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi	ANASAM	Eskişehir	
7	Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi	ADAM	Ankara	2006
8	Anka Enstitüsü	-	Ankara	2016
9	Ankara Global Araştırmalar Merkezi	AGAM	Ankara	2006
10	Ankara Politikalar Merkezi	APM	Ankara	2014
11	Ankara Strateji Enstitüsü		Ankara	2011
12	Araştırma ve Etütler Merkezi	AREM	Ankara	2005
13	ARI Hareketi	-	İstanbul	1994
14	Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi (Vakıf)	ASAM	Ankara	1999
15	Başkent Üniversitesi Stratejik Araşt. Uygulama Merkezi	BAŞKENT-SAM	Ankara	
16	Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi	BİLGESAM	İstanbul	2008
17	Birlik Stratejik Araştırmalar Merkezi	BİRSAM	İstanbul	
18	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Stratejik Araşt. Merk.	ÇOMÜ-SAM		
19	Dış Politika Enstitüsü	DPE	Ankara	1974
20	Diplomatik İlişkiler ve Politik Araştırmalar Merkezi	DİPAM	İstanbul	2020
21	Ege Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi	ESAM (2)	İzmir	
22	Ekonomi ve Dış Politika Araştırmalar Merkezi	EDAM	İstanbul	2005
23	Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi	ESAM	Ankara	1969
24	Erciyes Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi	ERUSAM	Kayseri	2011
25	Global İlişkiler Forumu	GIF	İstanbul	2009
26	Global Politikalar Merkezi (Lefkoşa, Kıbrıs)	GLOPOL	Kıbrıs	2006
27	Güney Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi	GASAM	İstanbul	2004
28	Güvenlik Stratejileri Araştırma Merkezi	GÜSAM		
29	Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araşt. Enstitüsü	SAREN	İstanbul	2003
30	Hazar Stratejik Araştırmalar Merkezi	HAZARSAM	Elazığ	
31	Hürriyet Hukuk Hoşgörü Hareketi	3H	İstanbul	2006

32	İstanbul Stratejik Düşünce ve Araştırma Merkezi	İSDAM	İstanbul	2012
33	Karadeniz Araştırmaları Merkezi (Dergileşti)	KaraM	Ankara	2008
34	KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı	KÖKSAV	Ankara	1991
35	Küresel Araştırma Düşünce Merkezi	GRTC	Kütahya	2015
36	Marmara Grubu Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Vakfı	-	İstanbul	1985
37	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Ekonomik Araşt. Merkezi	ERC	Ankara	
38	Orta Doğu ve Afrika Araştırmaları Merkezi (Ankara Üni.)	ODAM	Ankara	2004
39	Orta ve Doğu Avrupa Stratejik Araştırmalar Grubu	ODSTA	Ankara	2013
40	Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi	ORSAM	Ankara	2009
41	Orta-Doğu ve Afrika Araştırmacıları Derneği	ORDAF	İstanbul	2008
42	Sahipkiran Stratejik Araştırmalar Merkezi	SASAM	Ankara	2012
43	Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı	SETA	Ankara	2005
44	Stratejik Araştırma ve Etüt Merkezi	SAREM		2002
45	Stratejik Araştırmalar Merkezi	SAM	Ankara	1995
46	Stratejik Düşünce Enstitüsü	SDE	Ankara	2009
47	Tarih Ekonomi ve Siyaset Araştırmaları Derneği	TESAD	İstanbul	2015
48	Temel Stratejik Araştırmalar ve Danışmanlık	TSA	Ankara	2009
49	Turan Stratejik Araştırmalar Merkezi	TURAN-SAM	Kars	
50	Türk Akademisi Siyasi Sosyal Stratejik Araştırmalar Vakfı	TASAV	Ankara	2012
51	Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi	TASAM	İstanbul	2002
52	Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı	TEPAV	Ankara	2004
53	Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı	TESEV	İstanbul	1994
54	Türkiye Ekonomik ve Stratejik Araştırmalar Merkezi	TESAM	İstanbul	2008
55	Türkiye Kültür Araştırmaları Grubu	-	İstanbul	1999
56	Ulusal Güvenlik ve Stratejik Araştırmalar Derneği	UGSAD	Ankara	1992
57	Uluslararası İlişkiler ve Stratejik Analizler Merkezi	TÜRKSAM	Ankara	2002
58	Uluslararası Kültürel Araştırmaları Merkezi	UKAM	İstanbul	2012
59	Uluslararası Orta Doğu Barış Araştırmaları Merkezi	IMPR	Ankara	2012
60	Uluslararası Politika Araştırmaları Merkezi	UPAM	Ankara	2012
61	Uluslararası Strateji ve Güvenlik Araştırmaları Merkezi	USGAM	Ankara	
62	Ulusal Strateji Araştırma Merkezi (Dernek Kuruluşu)	ULUSAM	Bursa	2017
63	Üsküdar Üniversitesi Postkolonyal Çalışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi	PAMER	İstanbul	2014
64	Yeni Toplum Kurucuları Derneği	YTK	Ankara	2017

5 KONYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (KOSAM)

Jeopolitik özellikleri, sosyo-ekonomik yapısı, tarihi, kültürel birikimi, ticaret, sanayi, tarım ve turizm potansiyeli, güçlü olduğu sektörleri başta olmak üzere **Yeni Türkiye'nin Merkez Şehri** olma yolunda koşan Konya; ekonomik kalkınmanın sağlanması ve yüksek milli gelire sahip olmanın yolu ihracatta da ülkemiz açısından çok önemli bir role sahiptir.

Konya, son yıllardaki ekonomik, siyasi ve kültürel atılımları ile Türkiye'nin her yönden gelişimi ve büyümesi için ciddi bir tecrübe kaynağı olmaya namzettir. Hal böyle olunca Konya'ya yapılan her yatırımın, çarpan etkisi ile başta şehir akabinde de ülkemiz açısından olumlu sonuçlar çıkaracağı, burada atılan her tohumun çok verimli ürünler sunacağı aşikârdır.

5.1 Mevcut Altyapı

Konya Ticaret Odası (KTO), iş âleminin şehirdeki en büyük temsilcisi olarak kuruluşundan bugüne ekonomik ve siyasi konularda çok ciddi yayınlar üretmiş, ortaya çıkardığı eserler ile sanayi ve ticaret faaliyetlerinin gelişmesinde, şehrin tanıtımında ve yeni projeler üreterek şehre değer katmada önemli rol oynamıştır. Bahse konu yayın, rapor, proje vb. faaliyetlerden bazıları aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir:

Yeni İpek Yolu Dergisi:

34 yıldır kesintisiz her ay, 2020'den itibaren iki ayda bir yayınlanan **Yeni İpek Yolu Dergisi** ile şehrin nabızı tutulmakta; bilgi, araştırma ve istatistik raporları, aylık ekonomik göstergeler, güncel kanun, yönetmelik ve duyurular gibi birçok farklı konu, basılı ve dijital ortamda ilgililerin hizmetine sunulmaktadır.

Konya Kitabı Serisi:

Anadolu'muzun ve şehrimizin sosyo-kültürel kimliğini ve bilimsel profilini ortaya çıkarmak amacıyla çok zengin akademik kadro tarafından hazırlanan **Konya Kitabı Serisi**, Konya tarihi, sanatı, ticareti, ekonomisi konularında **1998 yılından bugüne** şehrin en büyük arşiv kaynaklarından birisi olmaya devam etmektedir. **2019** yılında “**Geçmişten Günümüze Göçler**” ismiyle iki cilt halinde 17. sayısı yayımlanan Konya Kitabı, **2021** yılında “**Konya Tarihinde Vakıflar**” adıyla 18. sayı olarak basılacak ve şehir kültürüne not düşecek kapsamlı bir çalışma olarak tarihteki yerini alacaktır.

Konya İli Güven Endeksi:

Türkiye'de ilk defa yerelde başlayan ve 2012 yılından bu yana devam eden Konya İli Güven Endeksi kapsamında Konya'da **her ay 800 firmaya** anket uygulanmaktadır. **Perakende Güven**

Endeksi, Hizmetler Sektörü Güven Endeksi ve İnşaat Sektörü Güven Endeksi çalışmaları ile Konya'nın ekonomik gelişimi aylık olarak takip edilmekte; Konya verileri, **Türkiye ve AB'ye üye ülkeler ile karşılaştırılarak** Yeni İpek Yolu Dergisinde yayınlanmaktadır.

Konya Ekonomi Raporu:

Dünya, Türkiye ve Konya ekonomisine ilişkin verilerin yer aldığı, Konya'nın sosyo-ekonomik ve demografik yapısına ilişkin **şehirdeki en kapsamlı bilgilerin** detaylı olarak sunulduğu **Konya Ekonomi Raporu**, 2013 yılından itibaren **her yıl** yayınlanmaktadır. 150'ye yakın kurum ve kuruluşun verileri toplanarak, tarımdan sanayiye, dış ticaretten hibe ve desteklere, eğitimden ulaşımaya kadar çok farklı başlıkta istatistiksel bilginin yer aldığı rapor, şehir için kaynak eser niteliği taşımakta ve gelecek yıllarda Konya ekonomisinin gelişim sürecini yansıtacak bir arşiv olmaktadır. Bu rapor, aynı zamanda Konya'ya ait verilere ulaşmak isteyenlerin müracaat ettiği, akademik camia başta olmak üzere çok farklı kesimlerde kaynak olarak kullanılan bir çalışma hüviyetindedir.

Araştırma / Bilgi Raporları

KTO Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü tarafından, iş âlemi başta olmak üzere ilgilileri ticari, ekonomik ve sosyal konularda bilgilendirmek, güncel gelişmeleri takip etmelerini sağlamak, şehre yatırım yapacaklara yol göstermek, mevcut firmaların bilgi birikimini artırmak amacıyla **araştırma ve bilgi raporları** hazırlanmaktadır. Çok farklı içerikler ile hazırlanan bu raporlar KTO web sitesinde ve Yeni İpekyolu Dergisinde yayınlanmakta, Bakanlık, Yerel Yönetim, Milletvekilleri, Kurum ve Kuruluşlar başta olmak üzere ilgili yerlere gönderilmektedir. Hazırlanan raporlar neticesinde şehir adına olumlu birçok lobi faaliyeti neticesi alınmış, projelere öncülük edilmiştir.

Konya Tanıtım Kitapları

Fransızca, İspanyolca Arapça, Rusça, Almanca İngilizce ve Türkçe olmak üzere **7 dilde** “**Konya-Anadolu'nun Gücü (Konya Tanıtım Kitabı)**” hazırlanmıştır. **İlk bölümde** Konya Hakkında Genel Bilgiler, Konya'nın Tarihi ve Kültürel Özellikleri, Konya Ekonomisine Genel Bakış, Konya'nın Dış Ticareti ve Konya Sanayisi başlıkları yer almıştır. **Öne Çıkan Sektörler** bölümünde ise Konya'nın üretiminde ve ihracatında ilk sıralarda yer alan Makine, Otomotiv Yedek Parça, Tarım Makineleri, Ayakkabı, Döküm, Mobilya, Araç Üstü Ekipman, Plastik, Gıda ve Tarım Ürünleri gibi sektörlerin detaylı analizleri yapılmaktadır. Üçüncü bölümde ise **Konya'nın** gelecekte büyük söz sahibi olacağı **Enerji, Ulaşım ve Turizm potansiyeli** konuları detaylı olarak aktarılmıştır. **Konya'nın projeleri** bölümünde ise; Konya Lojistik Merkezi, KOP-Konya Ovası Projesi, Karapınar Güneş Enerjisi Santrali, Karapınar Termik Santrali gibi projeler hakkında bilgi verilmektedir.

Hedef Pazar ve Sektör Tanıtım Raporları

Ekonomi Bakanlığı desteğiyle, Konya Ticaret Odası, Konya Ticaret Borsası ve Konya Sanayi Odası işbirliğiyle yürütülen "**Pazar Araştırma ve Pazara Giriş Desteği**" proje kapsamında **8 ana sektör** (Araç Üstü Ekipmanları, Ayakkabı-Tekstil ve Malzemeleri, Gıda, Makine, Ofis Mobilyaları, Otomotiv Yedek Parça, Plastik ve Tarım Makinaları) için dünyadan **200 ülkede** araştırma yapılarak hedef ülke raporları hazırlanmıştır. Raporlarda Konya'nın güçlü olduğu sektörlerde işbirliği yapılabilecek ülkeler hakkında bilgiler ayrıntılı olarak yer almış, ihracatçıların zaman ve maddi tasarruf sağlayarak doğru pazarlara odaklanması, **Konya'daki ihracatçı firma sayısının** ve mevcut ihracatçıların da **dış ticaret hacimlerinin artırılması** hedeflenmiştir.

Diğer Bazı Yayınlar

- Konya İli Uygun Yatırım Alanları (Türkçe, İngilizce)
- Konya İli İhracat Analizi
- Konya'ya Yatırım Neden ve Nasıl? (Türkçe, İngilizce, Arapça)
- Bir İşletme Nasıl Kurulur? (Türkçe, İngilizce, Arapça)
- Konya İmaji
- Konya'dan Esnaf Manzaraları
- Konya Mutfak Kültürü
- Konya Ticaret Teşkilatı Dünü ve Bugünü
- Orta Anadolu Girişimcilerinin Sosyo - Ekonomik Özellikleri
- Sosyal ve Ekonomik Açından Konya
- Çeyrek Asrı Aşan Konya İşletmeleri

KTO Karatay Üniversitesi

KTO Eğitim ve Sağlık Vakfı'nın kurduğu KTO Karatay Üniversitesi, kurumsallaşma sürecinin devamında akademik kadrosunu güçlendirmiş, fiziki ve beşeri altyapıyı tamamlayarak şehrimize ve ülkemize geleceğin teminatı öğrenciler yetiştirmeye başlamış, bununla birlikte kaliteli, nitelikli yayınlar ve projeler ile de Konya için bilgi/belge/yayın üretmeye devam etmiştir.

Araştırma faaliyetlerine de son derece önem veren KTO Karatay Üniversitesi, toplumun ekonomik, kültürel, sosyal ve siyasal yapısını da göz önünde bulunduran nitelikli çalışmalar ortaya koymaktadır. Vakıf Yükseköğretim Kurumları 2020 raporuna göre, Ar-Ge harcaması sıralamasında 64 Vakıf yükseköğretim Kurumu arasında 5. sırada yer almıştır.

Şehrin beşeri sermayesine katkı sağlayan faaliyetler arasında KTO Karatay Üniversitesi bünyesinde kurulan **KARYAY** ve **KARSET'i** zikretmek son derece yerinde olacaktır.

KARYAY: KTO Karatay Üniversitesi Yayıncılık ve Yapımcılık İktisadi İşletmesi

Karatay Medresesinden aldığı güç ve tarihî misyonla yoluna devam eden KTO Karatay Üniversitesi, yayıncılık ve yapımcılık alanında da kadim kültürümüzün temsilcisi olmaya devam etmiş ve KTO Karatay Üniversitesi Yayıncılık ve Yapımcılık İktisadi İşletmesi (**KARYAY**), 2016 yılında yayın hayatına “**KTO Karatay Üniversitesi Yayınları**” etiketiyle başlamıştır. Tarihimizin ve kültürel zenginliğimizin taşıyıcısı olan KTO Karatay Üniversitesi, **KARYAY** ile çok ciddi yayınların çıkmasına vesile olmuş, Konya kültürümüzü yaşatmaya, bize dair olan öğeleri ön plana çıkarmaya gayret göstermiştir.

Yazar Selman Kayabaşı'nın **Direnış Karatay** romanı, Doç. Dr. Ömer Akdağ ve Uzm. Meltem Kurtuluş'un editörlüğünde yayımlanan “**Ahilik ve Meslek Ahlakı**”, II. Uluslararası İslam Ticaret Hukuku Kongresi “**Günümüzdeki Meseleler**” kitabı, Prof. Dr. Hamdi Döndüren'in “**İslam Hukukuna Giriş**”, Prof. Dr. Murat Çizakça'nın **İslam Dünyasında Vakıflar** ve **İslam Ekonomisi ve Finansına Giriş** kitapları, üniversitenin akademik camia ve ülkemiz kütüphanelerine kattığı eserler arasında dikkat çekmektedir.

KARSET: Selçuklu Kültürü ve Tarihi Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

KARSET; Konya ilinin **tarihi, kültürel, sosyal ve ekonomik birikiminin ortaya çıkarılması**, Selçuklu döneminin sosyal tarihi, kültürel ve ekonomik yönleriyle derinlemesine incelenmesi ve bu döneme damgasını vurmuş önemli şahsiyetlerin hayatları, eserleri, **Ahilik, Mevlevilik** düsturlarının ve miraslarının günümüz ve gelecek kuşaklarına aktarılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak amacıyla kurulmuştur. Merkez, şehrin **geçmişten geleceğe uzanan tarihi derinliklerine ışık tutmakta** ve kapsamda çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

5.2 KOSAM Yapılanması

Bünyesinde bulundurduğu **5 üniversitesi**, bilgi birikimi ve tecrübeleri ile iş âlemini temsil eden **3 büyük Oda-Borsası**, şehre hizmet kültürünü benimsemiş **Büyükşehir ve merkez ilçe belediyeleri**, hoşgörü temelli onlarca dernek, **vakıf ve diğer STK'ları** ile Konya çok ciddi beşerî sermayeye ev sahipliği yapmaktadır.

Hız.Mevlana'nın hoşgörüsü, Sadrettin-i Konevî'nin felsefesi, Şems-i Tebrîzî'nin muhabbeti, Karatay Medresesi'nden bugüne oluşan akademik kültürü ve yakın tarihe bakıldığında yukarıda sayılan bütün kurum ve kuruluşların faaliyetleri sıralandığı vakit, Konya beşeri sermayesinin Stratejik Araştırma Merkezi çıkarması fazlasıyla mümkündür, elzemdir.

Bundan sonraki süreçte **KOSAM** olarak ifade edilecek olan **Konya Stratejik Araştırmalar Merkezi**, başta **yerel** olmak üzere bölgesel, ulusal ve uluslararası sorunlara yönelik çalışmalar

yapacak; **ekonomi** ve **toplum-kültür** alanlarında bilgi üreterek çözüm yolları sunacak ve bunları kamuoyuyla paylaşacaktır. **Turizm, sanayi, ulaşım, tarım** vb. birçok farklı alanda çalışmalar yapılarak veriler analiz edilecek, **raporlar** üretilecek, yerelden ulusala **çok kapsamlı projeler üretmede** şehrin sahip olduğu bilgi birikimini aktif olarak kullanacaktır.

KOSAM, “Mevcut Altyapı” başlığında özetlenmeye çalışılan yayın hazırlama, araştırma yapma, rapor ve proje hazırlama konularındaki bilgi birikimi vb. tecrübesi çerçevesinde **Konya Ticaret Odası öncülüğünde** kurulacaktır. Bu süreçte yer tahsisi ve yatırım maliyeti giderleri **KTO Karatay Üniversitesi** tarafından karşılanacaktır.

Bununla birlikte; şehrin tüm dinamiklerini yine şehir için kullanmak adına, bugüne kadar sayısız nitelikli projelere imza atan **Konya Sanayi Odası, Konya Ticaret Borsası, Konya Büyükşehir Belediyesi, Merkez İlçe Belediyeleri** vb. kurumlar da Yönetim Kurulu içerisinde yer alacaktır. **Fikir beyan etme, proje üretme, ortak çalışma yapma, bilimsel araştırmalar yapma, karar alıcılara öneriler sunma** vb. konularda yukarıdaki kurumlara ilaveten **KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Mevlana Kalkınma Ajansı** gibi kurum, kuruluşlar ile de birlikte çalışılacaktır.

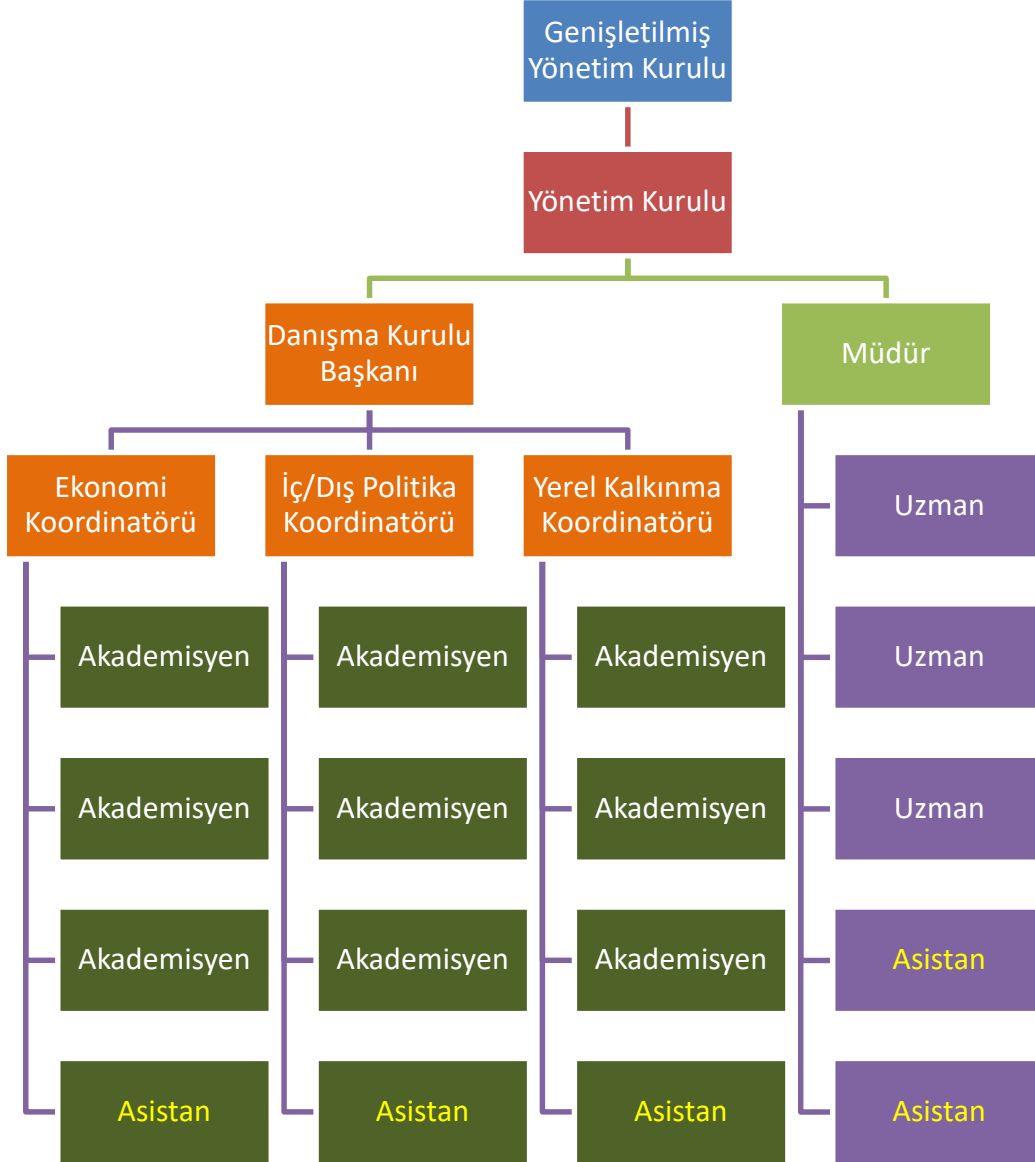
5.3 Organizasyon Modeli

KOSAM’ın hukuki yapılanma sürecinde; AB, Kalkınma Ajansı, Unesco vb. projelere başvurabilmek adına “**kar amacı gütmeyen kuruluş**” kapsamında değerlendirilmesi amacıyla KTO Karatay Üniversitesi bünyesinde “**Araştırma Merkezi**” olarak kurulması, merkez faaliyetlerinin resmileştirilmesi (muhasabeleştirilmesi) ve sürekliliğin sağlanması amacıyla da “**İktisadi İşletme**” şeklinde ilave bir yapıda kurulması planlanmaktadır.

Organizasyon şemasında; yukarıda zikredilen kurum temsilcilerinden teşekkül eden **Genişletilmiş Yönetim Kurulu, Dar Çerçeveli Yönetim Kurulu**, akademisyenler ağırlıklı **Danışma Kurulu** ve merkez işlerin yürütülmesini sağlayacak KOSAM Müdürüne bağlı uzman ve asistanlardan oluşan **İdari Kadro** yer almaktadır.

Organizasyon şeması aşağıda örneklendirilmiş olup, nihai model istişareler neticesinde karara bağlanacaktır.

KOSAM Organizasyon Şeması

6 KAYNAKLAR

- Bekir GÜR, “Efsaneler Sarmalında ‘Think Tank’ler”, SETA Vakfı, 4 Şubat 2014
- Bilal KARABULUT, “Dünyada Ve Türkiye’de Think Tank Kuruluşları: Karşılaştırmalı Bir Analiz”, Akademik Bakış Dergisi, Cilt 4 Sayı 7, 2010
- Furkan Güldemir, Okan Üniversitesi Uluslararası İlişkiler “Düşünce Kuruluşları: Dünyadaki Ve Türkiye’deki Yeri Ve Önemi”
www.orsam.org.tr/tr/trUploads/Yazilar/Dosyalar/2012725_Think%20tank.pdf
- Gülşah Erdem, “Türkiye’de Düşünce Kuruluşları”, Atılım Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans öğrencisi, <https://www.orsam.org.tr/tr/turkiye-de-dusunce-kuruluslari/>
- <http://politikakademi.org/2013/07/turkiyede-faaliyet-gosteren-dusunce-kuruluslari/>
- Murat Kirişçi, Düşünce kuruluşlarının etkileri ve önemi, 17.08.2012, <http://www.timeturk.com/tr/makale/murat-kiris/dusunce-kuruluslarinin-etkileri-ve-onemi.html>
- Özdem SANBERK, USAK Başkanı, <http://www.usak.org.tr/page.php?id=14>
- Sami ZARİÇ, “Türkiye’de Think-Tank Kuruluşları Ve Karşılaştıkları Sorunlar”, Akademik Bakış Dergisi, Sayı: 31, Temmuz – Ağustos 2012
- Vikipedi, Özgür Ansiklopedi, Türkiye'deki Düşünce Kuruluşları Listesi, 25.07.2021